

Embera-intiaanien punonta

Panaman embera-intiaanit ovat tunnettuja korinpunonnastaan. Korien lisäksi punotaan mm. naamioita, rannekkeita ja vöitä. Embera-intiaanit asuvat osin sademetsissä, jotka ovat nykyisin luonnonsuojelualueita, joilla ei saa enää metsästää. Näin ollen emberat ovat joutuneet keksimään muita tapoja hankkia elantonsa. Yksi elinkeinoista on punottujen korien valmistaminen USA:n markkinoille ja turisteille Panamassa.

Punonta-aines saadaan chungu-palmon (musta palmu, kuva vasemmalla) ja nahuala-pensaalla (kuva oikealla) kuiduista. Chungu-palmusta saatavaa kuitua käytetään punomiseen ja nahuala-kuitu on punonnan sisään jäävä aine.

Perinteisesti käytettävät värit ovat luonnonvalkoinen, musta ja punainen. Mustaa saadaan mm. siten, että kuitu keitetään ensin cocobolo-ruusupuun aineksen seassa ja sitten haudataan maahan, jolloin kuitu saa ns. tanniinikäsittelyn, joka syntyy maatuneista lehdistä. Mustaa saadaan myös jagua-puun (tatuointipuun) hedelmästä. Kun jagua-puun väritön hedelmämehu joutuu kosketuksiin ilman kanssa, se muuttuu vähitellen mustaksi. Punaista väriä saadaan mm. annattopensaalla (huulipunakasvi) hedelmästä ja teak-puusta. Nykyisin turisteille myytävissä koreissa käytetään myös paljon muita värejä, jotka ovat pääosin luonnonväreillä saatuja värejä mutta joukossa voi olla myös teollisilla väreillä värjättyjä kuituja.

Kori punotaan chungu-kuidulla niin, että nahuala-kuitu jää punonnan sisään. Punomisessa käytetään apuna neulaa.

Korien punonnassa käytetään ainakin kahta eri tekniikkaa: (1) *diente peinado* -punospistoa (vasen kuva) ja (2) *escalera* -punospistoa (oikea kuva).

Laadukas, tiiviisti pudottu kori (vasen kuva) on jopa niin tiivis, että siinä pysyy vesi. Halvat korit on punottu harvaan (oikea kuva).

Lähteet:

- Callaghan 2006: Darien Rainforest Basketry
- Vierailu Embera-intiaani kylässä Gamboan sademetsässä, Panamassa.
- Wounaan and Embera Baskets http://www.panart.com/bask_info2.htm (1/2010)

Tarja Kröger 1/2010, päivitetty 7/2016